

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1644. usque ad annum 1651

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 90119177

§. 16. Fœdus Gallorum cum Batavis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67359](#)

lent: exeunte autem hoc anno rursus Sæc. XVII.
 datis literis omnes Imperii Ordines ad A.C. 1644.
 hæc comitia invitarunt, horum adven-
 tum anxie præstolantes, ut accedenti-
 bus Protestantium Deputatis hi facilius
 suorum & præprimis Hassorum libertati
 Religionis, & Sacri spolii possessioni fa-
 vere, vicissim vero Gallis Imperio ere-
 pta tuto asserere valerent, simulque Cæ-
 faream imminuerent auctoritatem ut-
 pote cui velut complendæ necessario
 foret omnium Ordinum præsentia, at-
 que assensus. Ceterum hoc anno de-
 liberationibus imponebatur finis, do-
 nec Oratores de rebus ultro citroque
 propositis a suis Principibus responsa
 acciperent.

§. XVI.

Fædus Gallorum cum Batavis.

Accesserant Galli Oratores ad hæc *Bougeant*
Hist. Bell.
 comitia magis de continuando bel-
tric. tom. I.
lib. 8.
 lo solliciti, quam promovendæ pacis
 cupidi: eapropter tardius non sine
 exterorum Oratorum indignatione Mo-
 nasterium venerant, ut prius Hagæ cum
 Batavis armorum societatem firmarent:
 At in Hollandiæ finibus sat remis-
 se excipiebantur, cum Batavi potius
 nocivum hoc bellum tandem finiri,
 quam continuari desiderarent. Magis
 sibi

Sæc. XVII. sibi propensum Galli experiebantur Fri.
A.C. 1644. dericum Henricum Arausionensem
Principem, qui suam auctoritatem bello partam nonnisi armorum potentia
conservari posse, noverat, ne tamen Batavos offenderet, media via ince-
dens, inducias proposuit. Nec id di-
splicuit Mazarino Cardinali; sperabat
enim, quod Galli induciarum ope in
secura bello partorum possessione con-
servari possent, atque Hispani ea, quæ
amisissent, potius Gallis relicturi, quam
exspirantibus induciis novo bello se-
implicaturi essent. Tandem vero mu-
tuuo pacto die prima Martii conclusum,
quod neutra pars sine alterius consensu
nec transactionem, nec pacem aut in-
ducias inire, aut ditiones hosti ereptas
reddere velit, sique post pacem Mona-
sterii firmatam Cæsar, Hispaniæ Rex
vel alius quicunque Princeps bellum in-
novaret, ad mutuam bello partorum
desensionem Galli Batavis, & vicissim
arma juncturi essent: Galli autem ad
alendum exercitum annue Batavis duo-
decies centena librarum millia pende-
rent. Firmato utrinque hoc foedere
Avallius Comes Fœderatos Belgii Or-
dines his verbis alloquebatur: „Vestræ
„bonitati, necnon reverentiæ erga Re-
„gem nostrum & Reginam confisi spe-
„ramus, vos, quæ ad Catholicorum
„leva-

„levamen proponere jussi sumus, æquis Sæc. XVII.
 „auribus excepturos: Rex enim pro A.C. 1644.
 „antiqua Majorum suorum Religione
 „ac pietate a vobis efflagitat, ut edi-
 „torum vestrorum severitatem adver-
 „sus incolas, Religionis societate Regi
 „junctos moderari velitis, eisque per-
 „mittatis, aut saltem impedire nolitis,
 „ne in ædibus suis pro Religionis exer-
 „citio convenire valeant. Forte id illis
 „denegatis, quia Regiminis vestri ho-
 „stes sunt? concederim id ad tempus:
 „ast in caussam hujus odii pariter in-
 „dagate: nonne ipsi Catholic bonis,
 „armis & sanguine suo vobis publicam
 „pepererunt libertatem, qua tamen illos
 „nunc privatis? nonne ad excutien-
 „dum Inquisitionis jugum suam quoque
 „contulerunt operam, & vos nunc
 „longe durius Inquisitionis tribunal con-
 „tra eos erigitis? Verbo: vestræ op-
 „pressions, vestra edicta, subtracta
 „Sacerdotibus alimenta, contemptus
 „omnium, quæ in Religione nostra sunt
 „Sacrosancta, hæc Catholicorum ani-
 „mos a vobis alienos reddidere: Vultis
 „igitur eos ad obsequium reducere, ex
 „male affectis fidos cives efficere, & ab
 „edictorum severitate quicquam remit-
 „tite, & sic illos vobis æterna gratitu-
 „dine ac fide obstrictos reddetis. Haud
 „vos latet, quod severæ inquisitiones
 „vestræ

Sæc. XVII.,, vestræ nec illorum numerum, nec
A. C. 1644.,, conventus imminuerint: Fateri quo-
,,que coacti estis, quod nihil unquam
,,contra patriam moliti sint: cur illos
,,hostium loco habetis, num esse bo-
,,num Catholicum, & bonum Hollan-
,,dum inter se repugnant? an non Hi-
,,spanorum hostes esse possunt. quin
,,sint Protestantes? interrogate Lusita-
,,nos, & Catalonos: nonne etiam Ca-
,,tholici in vestris Provinciis agentes,
,,Hispanos pro patriæ suæ hostibus de-
,,clararunt? nonne ipsi ceteris primi
,,fœdus, unde vestra Respublica ortum
,,traxit, suo chirographo munierunt?
,,Horum nomine polliceor, quod Ca-
,,tholici omnes, quos a vestræ Reipu-
,,blicæ corpore abscisso creditis, per
,,vestram moderationem eidem corpori
,,firmissimo fidelitatis nexu ad conser-
,,vandam libertatem conglutinati ad-
,,hæsuri sint: Ita nobiscum Rex, Re-
,,gina, eorumque Majores senserunt,
,,horum consilia, si in cæteris omnibus
,,secuti estis, & in hoc sequimini. In
,,grata memoria habete Henricum Ma-
,,gnum, qui in vobis prior Reipublicæ
,,prærogativam agnovit: memores estote
,,sui consilii, cum vobis ad Status ve-
,,stri conservationem suasit Religionis
,,Catholicæ, ejusque liberi exercitii to-
,,lerantiam.,, Enimvero ipsemet Arau-
sionen-

sionensis Princeps coram Avallio Ora- Sæc. XVII.
tore declarabat, iniquum esse, quod A.C. 1644.
Catholici tantopere vexentur in eadem
Regione, ubi tamen sectarum toleran-
tia inter præcipua regiminis politici
fundamenta habetur: verum Batavi
insuperhabitibus Principis sui monitis au-
daçter Oratori insinuarunt, ut de Ca-
tholicis nullam ultra mentionem face-
ret, ni sibi molestiam accersere vellet:
Nec his contenti, post Oratoris disces-
sum edicta adhuc longe severiora in
Catholicos ferebant, ut imposterum
pro sublevando jugo exterorum Prin-
cipum deprecationes implorare ab-
sterrerentur: Re comperta Franciæ Rex
datis ad Batavos literis de eorum in-
humanitate erga Catholicos vehemen-
ter querebatur, nullo alio sui patrocinii
successu, nisi quod Catholici haud mi-
tius, quam antea (*) haberentur.

§. XVII.

(*) Observandum est, quod violata pacto-
rum religione Batavi Catholicis Religionis
suæ exercitium post prosperum rebellionis
successum ademerint, eisque Ecclesias eri-
puerint, sub falso obtentu, quod inobedien-
tes ac seditioni fuissent, ac Calvinistis novum
jugum imponere moliti essent; quæ tamen
putida fuit calumnia: præterea jam nimis in-

Hist. Eccles. Tom. LXI. D dul-